

Riigikogu meediamonitooringu analüüsi kokkuvõte, mai-detsember 2005

2005. aasta maikuust kuni detsembri lõpuni kajastati Riigikogu tegevust meedias ligi 20 000 korral. Kolmveerandil juhtudest oli tegemist uudislugudega, arvuliselt järgnesid arvamused.

Vaatluseluse kaheksa kuu jooksul on iga kahe kuu tagant teostatud meediakajastuse analüüs, kus on välja toonud perioodi olulisemad tendentsid.

Meedia huviorbiiti sattunud teemad võib jagada kahte gruppi: seadusandlus ehk Riigikogu põhitegevus ning Riigikogu liikmete individuaalne tegevus, kaasa arvatud Riigikogu liikme staatusega kaasnevad soodustused.

Seadusandluse vallas pälvisid rohket tähelepanu teemad, mis olid seotud 2005.a. oktoobris toimunud valimistega. Need teemad said kahekordse tähelepanu: esmalt oma sisu tõttu ning teiseks seoses valimiseelse elevusega. Iseloomulikud näited on e-hääletamise seadus, poliitilise välireklaami piiramine ja nn kahel toolil istumine (Riigikogus ja kohalikus võimuorganis).

Riigikogu tegevuse analüüsi on ajakirjanike poolt napilt. Tüüpiline näide on piirilepingu ratifitseerimise otsus: seda analüüsiti vähe, samas kui meedia põhiline tähelepanu koondus Venemaa reaktsioonile ning sellest tulenenud Eesti vastureageeringutele.

Suurt avalikku vastasseisu sisaldavad seadusandlust puudutavad teemad jõuavad näiteks ETV saatesse Foorum või Vikerraadio saatesse Argipäev, kuid regulaarseid väljundeid Riigikogu tegevuse analüüsimiseks on vähe.

Seadusloome tagamaid ja vastuvõetud seadusi on Riigikogu liikmed selgitanud **maakonnalehtedes** ilmunud **arvamuslugudes**. Ent senisest enam tuleks otsida võimalusi seadusloome ja Riigikogu tegevuse laiemaks selgitamiseks muudes žanrides, näiteks **intervjuude** vormis.

Uudiste järel ongi arvuliselt esindatud arvamused. Arvamuslugude arvu tõstsid kohalikud valimised, mille eel Riigikogu liikmed isiklikku kampaaniat tegid.

Jättes kõrvale Riigikogu liikmete enda lood, on aga suurem osa arvamuslugudest tõukunud **üksikute Riigikogu liikmete käitumisest**, mitte Riigikogu kui seadusandliku kogu tegevuse analüüsist.

Siit tuleneb vajadus kõigil Riigikogu liikmetel tunnetada oma vastutust Riigikogu kui seadusandliku organi maine eest. Suhtlemine avalikkusega on oluline nii seadusandlust kui ka **Riigikogu liikmete hüviseid** puudutavates küsimustes.

Isegi kui Riigikogu liikmetele tundub, et meedia esitab asjasse mittepuutuvaid küsimusi, ei saa neile vastamata jätta. Empaatiat puudumine avalikkuse ootuste suhtes maksab seadusandliku kogu mainele kätte. Riigikogu liikmete heaolu küsimused on

meedia jaoks alati ootel, olgu tegemist kiire tööperioodiga ("lõputud reisirühmad") või hoopis vaiksuse ajaga ("Riigikogu puhkab – miks nii pikalt?"). Silmatorkavalt vähe on meedias Riigikogu liikmete sisulisi selgitusi hüüviseid kritiseerivate materjalide kohta.

Kindlasti tuleb arvestada iga **meediakanali spetsiifikaat**, kuid meelelahutusmeediat ei saa alahinnata. **Meelelahutusliku meedia** probleemitõstatuse võib rännata kiiresti nn kvaliteetajakirjandusse. Meediamonitooring näitab, et näiteks SLÕhtulehe kriitiline artikkel segadustes kuluhüvitistega leiab kohe tee erinevatesse kanalitesse, kusjuures teemapüstitus jääb selliseks, nagu SLÕhtuleht selle algselt esitas.

Seadusandliku tegevuse järjepidevaim kajastaja on Eesti Raadio. Uudistesaadet ja Vikerraadio päevased infoprogrammid annavad regulaarseid ülevaateid nii täiskogu tööst kui komisjonide tegevusest. Vähekasutatud meediaressurs on aga raadio **hommikused uudistesaadet**. See on kuulatav aeg; päeva sissejuhatavad saated näiteks Vikerraadios kl 9 on võimalus tutvustada sel päeval arutlusele tulevaid eelnõusid.

Komisjonide tegevust kajastabki kõige enam raadio, järgnevad ajalehed ja siis televisioon. Nii raadio kui televisioon kajastavad aktiivselt Riigikogus toimuvaid avalikke arutelusid, mis on üks võimalus Riigikogu rahvale lähendada. Peale avalikkust kaasava iseloomu pakuvad avalikud arutelud teemalähenedisi erinevatele meediakanalitele.

Komisjonide tegevuse kajastamine on muutunud sisulisemaks seoses Riigikogu regulaarsete pressiteadetega komisjonides toimuvast.

Kõigi meedialiikide lõikes leidis teemadest enim kajastust seadusloome (4794 korda), järgnesid komisjonide tegevus (2875), fraktsioonide tegevus (2016), juhatuse tegevus (741) ja RK kantselei tegevus (257).

Meedias peaaegu puudub sisuline kajastus Riigikogu liikmete **välisreisidest**. Kuigi pressiteadetes on välistegevuse mainimist ohtralt. Millised on seisukohad, mida Eesti rahvusvahelistel foorumitel esindab? Mida on õppimisväärsed teiste maade ühiskonnaasjade korraldusest? Mõned Riigikogu liikmed siiski astuvad aeg-ajalt maakonnalehtedes üles reisirühmade materjalidega, mis heidavad mõningast valgust ka reiside tööliste aspektidele. Tervikuna jääb aga Riigikogu liikmete rahvusvaheline tegevus meedias kõlama eksootiliste rännusihtide või kallite luksushotellide kaudu. Võiks kaaluda kokkuvõtivate pressiteadete edastamist pärast Riigikogu liikmete välisreise, või reiside sisukokkuvõtete avaldamist Riigikogu kodulehel.

Fraktsiooniti on suurim meediakajastus opositsioonilisel Res Publical (4622 korda). Järgnevad kaks koalitsiooni kuuluvat fraktsiooni: Reformierakond (3082) ja Keskerakond (2668). Järgmised kohad on taas opositsiooni käes: Isamaaliit (2159) ja fraktsioonita saadikud (2052). Kuuendal kohal on Rahvaliit (1373) ning väikseim kajastus on sotsiaaldemokraatidel (1283).

Ka **individuaalselt** on esimesed kohad opositsionääride käes. Vaatlusalusel perioodil on kõige enam tsiteeritud Riigikogu liige Res Publica esimees ning Riigikogu aseesimees Taavi Veskimägi (1028 korda). Talle järgnevad Mart Laar Isamaaliidust (896), Juhan Parts Res Publicast (877) ja Riigikogu esimees Ene Ergma Res Publicast (670). Viiendal kohal on esimese koalitsioonipoliitikuna reformierakondlane Meelis Atonen (659), ent kuues on taas opositsiooni esindaja Tõnis Lukas Isamaaliidust (633).

Aktiivseima meediategevusega paistab silma Res Publica, väljastades ohtralt pressiteateid ning esinedes sageli maakonnalehtede arvamuseveergudel.

Eeltoodu ei tähenda siiski, nagu oleks meedia üldpilt kaldu opositsiooni suunas. Valitsusparteid esinevad meedias regulaarselt, kuid kõneisikuteks on tihti valitsuse liikmed. Täidesaatva võimu meediakajastus ei ole aga käesoleva meediamonitooringu aines.

Tarmu Tammerk

Lisad

1. Riigikogu töö üldine kajastus meedias

Riigikogu Kantslei töö 257

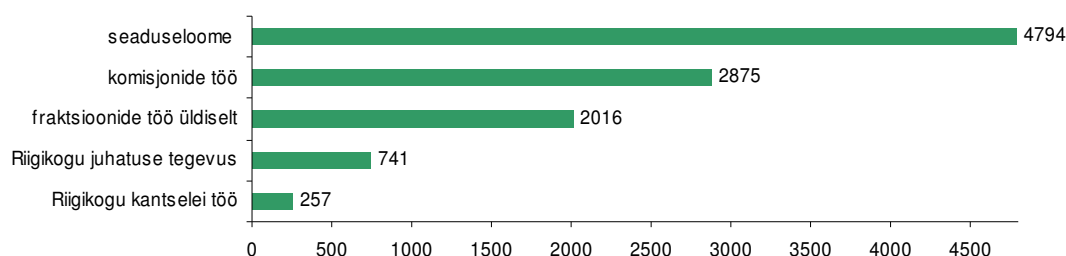
Riigikogu juhatuse tegevus 741

Fraktsioonide töö üldiselt 2016

Komisjonide töö 2875

Seadusloome 4794

Riigikogu töö üldine kajastatus meedias: mai-detsember 2005

2. Riigikogu kajastus žanrite kaupa

Juhtkiri 441

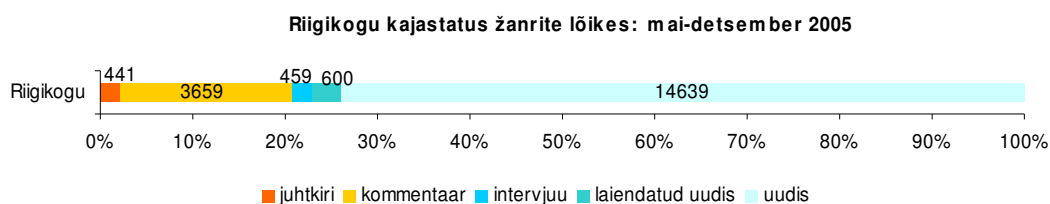
Kommentaariid 3659

Intervjuu 459

Laiendatud uudis 600

Uudis 14639

Kokku 19798

3. Riigikogu fraktsioonide kajastatus meedias

SDE fraktsioon 1283

Rahvaliidu fraktsioon 1373

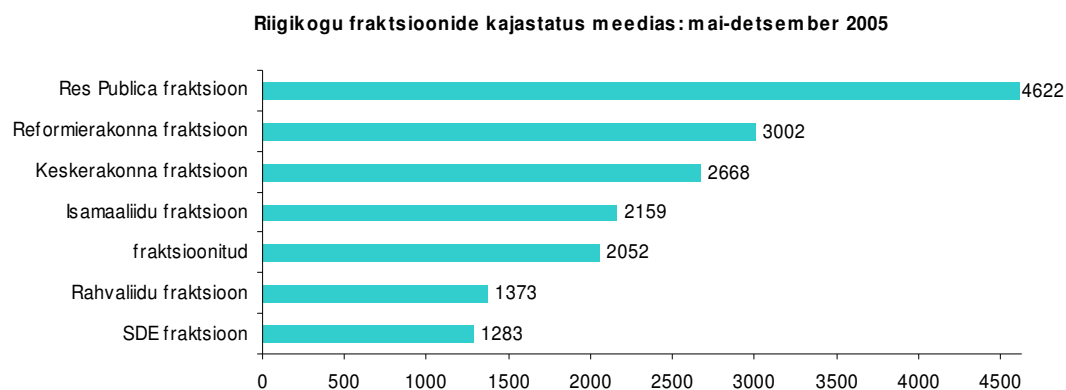
Fraktsioonitud 2052

Isamaaliidu fraktsioon 2159

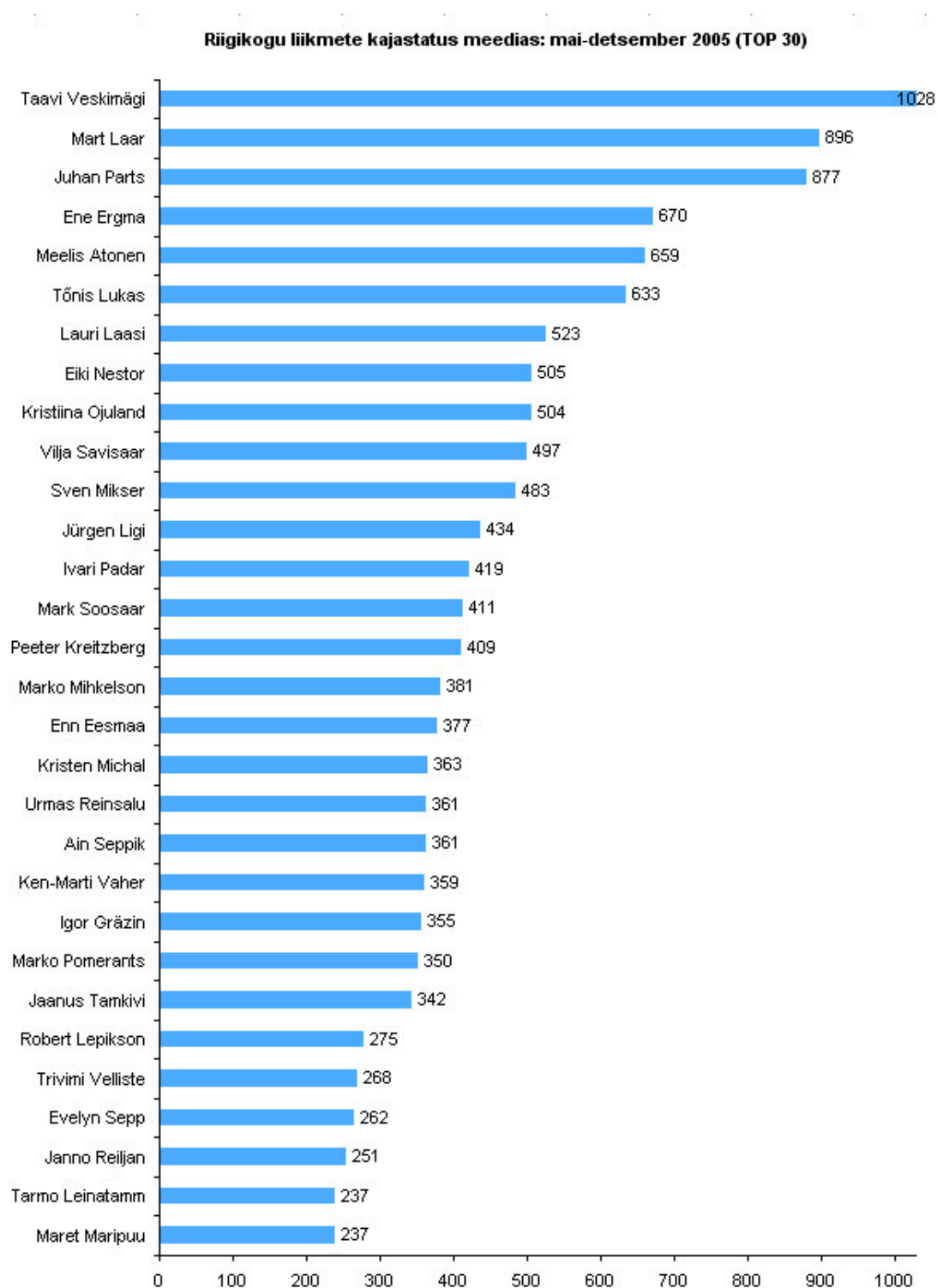
Keskerakonna fraktsioon 2668

Reformierakonna fraktsioon 3002

Res Publica fraktsioon 4622

4. Riigikogu liikmete kajastus meedias

Taavi Veskimägi	1028
Mart Laar	896
Juhan Parts	877

Ene Ergma	670
Meelis Atonen	659
Tõnis Lukas	633
Lauri Laasi	523
Eiki Nestor	505
Kristiina Ojuland	504
Vilja Savisaar	497
Sven Mikser	483
Jürgen Ligi	434
Ivari Padar	419
Mark Soosaar	411
Peeter Kreitzberg	409
Marko Mihkelson	381
Enn Eesmaa	377
Kristen Michal	363
Urmas Reinsalu	361
Ain Seppik	361
Ken-Marti Vaher	359
Igor Gräzin	355
Marko Pomerants	350
Jaanus Tamkivi	342
Robert Lepikson	275
Trivimi Velliste	268
Evelyn Sepp	262
Janno Reiljan	251
Tarmo Leinatamm	237
Maret Maripuu	237
Andres Herkel	229
Tiit Tammsaar	223
Tiit Kuusmik	219
Jaanus Rahumägi	215
Jaak Allik	210
Margus Hanson	201
Liina Tõnisson	200
Heimar Lenk	198
Toomas Varek	194
Väino Linde	186
Kadi Pärnits	185
Toivo Tootsen	183
Jarno Laur	179
Jaanus Männik	178
Katrin Saks	175
Helir-Valdor Seeder	162
Mart Nutt	160
Marika Tuus	158
Toomas Alatalu	152
Peeter Tulviste	151
Jaanus Marrandi	148
Koit Pikaro	135
Indrek Raudne	131
Mai Treial	131
Värner Lootsman	127

Mihhail Lotman	125
Siiri Sisask	125
Elle Kull	123
Sven Sester	121
Harri Õunapuu	116
Margi Ein	116
Vladimir Velman	112
Olari Taal	111
Ela Tomson	110
Ants Pauls	101
Imre Sooäär	100
Olav Aarna	100
Jüri Saar	98
Mart Opmann	95
Tiit Niilo	95
Tatjana Muravjova	94
Margus Leivo	92
Jüri Tamm	89
Sergei Ivanov	87
Mait Klaassen	86
Vello Tafenau	81
Andres Taimla	80
Tõnis Kõiv	80
Ülle Rajasalu	77
Rain Rosimannus	73
Arnold Kimber	71
Küllo Arjakas	71
Raivo Järvi	70
Nelli Kalikova	65
Reet Roos	61
Andres Jalak	58
Rein Randver	58
Helle Kalda	55
Leino Mägi	55
Avo Üprus	54
Eldar Efendijev	51
Helmer Jõgi	50
Mati Kepp	46
Henn Pärn	45
Kaarel Pürg	43
Aivar Õun	42
Rein Aidma	42
Olev Laanjärv	41
Urmo Kõöbi	34
Tiit Matsulevitš	30
Nelli Privalova	27
Koit Prants	24
Juri Šehovtsov	20
Mihhail Stalnuhhin	
Tiit Mae	